

E. O.

Powołanie Komitetu Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 14/1, 217-218

1969

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nia w porozumieniu z tymi uniami mieszanych komisji historycznych; dotyczy to w szczególności nauk geologicznych, matematyki i oceanografii.

W sprawach finansowych i administracyjnych podjęto 2 ważne postanowienia. Po pierwsze, podwojono składkę członkowską, tak że dla uzyskania jednego głosu w Zgromadzeniu Ogólnym komitety narodowe płacić będą składkę w wysokości 50 dolarów rocznie, dla uzyskania dwu głosów — 100 dol., trzech głosów — 200 dol. itd. Polska, aby zachować dwa głosy, płacić będzie 100 dol. rocznie. Po drugie, uchwalono zmianę statutu, ustanawiającą w składzie Rady Sekcji stanowisko zastępcy sekretarza.

Wybory nowej Rady, która rozpocznie działalność w dniu 1 I 1969, dały następujące wyniki: przewodniczący — I. B. Cohen (Stany Zjednoczone), I zastępca przewodniczącego — A. T. Grigorian (ZSRR), II zastępca przewodniczącego — L. Belloni (Włochy), członkowie — J. Needham (Wielka Brytania), E. Olszewski (Polska), skarbnik — D. A. Wittop Koning (Holandia), sekretarz — R. Taton (Francja), zastępca sekretarza — J. Smolka (Czechosłowacja). Ponadto, zgodnie ze statutem, do Rady wchodzi przewodniczący poprzedniej kadencji, prof. V. Ronchi.

Godne jest podkreślenia, że prof. Olszewski należał do 4 członków nowej Rady wybranych jednomyślnie. Poprzedni członek Rady reprezentujący Polskę, prof. B. Suchodolski wybrany został na wiceprzewodniczącego Międzynarodowej Akademii Historii Nauki⁹.

Sprawę miejsca następnego, trzynastego Kongresu Historii Nauki przekazano urzędującej Radzie z zaleceniem podjęcia decyzji przed końcem roku.

*Jerzy Bukowski, Jerzy Dobrzycki,
Eugeniusz Olszewski*

XIII MIĘDZYNARODOWY KONGRES HISTORII NAUKI

Decyzją Rady Sekcji Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki, powziętą w grudniu 1968 r., następny, XIII Międzynarodowy Kongres Historii Nauki odbędzie się w 1971 r. w Związku Radzieckim, prawdopodobnie w Leningradzie.

POWOŁANIE KOMITETU MIĘDZYNARODOWEJ WSPÓLPRACY W ZAKRESIE HISTORII TECHNIKI

W sierpniu 1965 r. na posiedzeniu odbytym w Krakowie Zgromadzenie Ogólne Sekcji Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki — na wniosek delegacji polskiej — powołało pod przewodnictwem prof. M. Daumasa (Francja) pięcioosobowy komitet roboczy dla współpracy międzynarodowej w dziedzinie historii techniki. Jednym z zadań tego komitetu było opracowanie projektu stałych form organizacyjnych tej współpracy¹.

Przygotowany przez prof. Daumasa i przyjęty przez komitet roboczy — po dyskusji i wniesieniu korekt — projekt oparty został na postanowieniach artykułów 6—8 statutu Sekcji Historii Nauki, które przewidują możliwość istnienia w ra-

⁹ Por. informację przytoczoną w przypisie 6.

¹ Por. sprawozdanie z obrad Zgromadzenia Ogólnego Sekcji Historii Nauki w nrze 1—2/1966 „Kwartalnika”, s. 190.

mach Sekcji wydziałów naukowych². Wydziały te mają status podobny do stowarzyszeń międzynarodowych: są one autonomiczne pod względem naukowym, administracyjnym i finansowym, działając zgodnie z własnym statutem oraz mając własny budżet i składki członkowskie.

Projekt ten — po wstępnym uzgodnieniu z władzami Sekcji — przedstawiony został na zebraniu założycielskim nowej organizacji, które odbyło się w Paryżu 27 VIII 1968, a więc w czasie XII Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki. W zebraniu tym wzięło udział ok. 30 osób spośród tych, które we wstępnej wymianie korespondencji wyraziły gotowość uczestniczenia w pracach organizacji. Nazwę jej ustalono na: Komitet Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki (International Cooperation in History of Technology Committee, z tej angielskiej nazwy pochodzi skrót: ICOHTEC).

Zebranie przyjęło po wprowadzeniu poprawek statut Komitetu. Przewiduje on m.in., że członkami organizacji mogą być zarówno poszczególne osoby zainteresowane zagadnieniami historii techniki, jak i odpowiednie stowarzyszenia, działające w różnych krajach. Członkowie tworzą w swych krajach grupy narodowe, których delegaci mają głos stanowiący na posiedzeniach ogólnego zgromadzenia Komitetu. Siedzibą Komitetu jest Paryż.

Po przyjęciu statutu uchwalono formalne zwrócenie się do władz Sekcji Historii Nauki o uznanie Komitetu za wydział naukowy Sekcji. W 3 dni później Zgromadzenie Ogólne Sekcji postanowiło przychylić się do tej prośby³.

W dalszym ciągu obrad konstytucyjnie zebranie Komitetu dokonało wyboru 10-osobowego zarządu; weszli do niego historycy techniki z Czechosłowacji, Francji, Japonii, Kanady, NRF, Polski, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Włoch i Związku Radzieckiego. Zarząd wyłonił następnie biuro Komitetu w składzie: przewodniczący — E. Olszewski (Polska), wiceprzewodniczący — M. Kranzberg (Stany Zjednoczone) i S. W. Szuchardin (ZSRR), sekretarz generalny, pełniący również funkcje skarbnika — M. Daumas (Francja).

Zebranie Komitetu rozważało dalej projekt zorganizowania sympozjum na temat wdrażania postępu technicznego przez kraje nie będące jego inicjatorami. Temat ten obejmujący rozwój techniki w krajach kontynentu europejskiego i Stanów Zjednoczonych w XIX w., a w krajach tzw. trzeciego świata — w naszym stuleciu, ma znaczenie nie tylko historyczne, ale wiąże się także z praktycznie ważnymi problemami polityki naukowej i technicznej krajów rozwijających się. Po dyskusji przyjęto wnioski o zorganizowanie wstępnego spotkania naukowego na ten temat, w niewielkim gronie, w pierwszej połowie 1970 r.; spotkanie to na podstawie paru referatów pozwoliłoby na uściślenie programu i lepsze przygotowanie właściwego, liczniejszego sympozjum, które odbyłoby się w 1971 r., w powiązaniu z XIII Międzynarodowym Kongresem Historii Nauki.

Do planu prac Komitetu włączono również zagadnienia: międzynarodowej bibliografii historii techniki, której podstawą mogłaby być bibliografia publikowana od kilku lat przez amerykański kwartalnik „Technology and Culture”⁴, oraz bieżącej informacji o pracach z zakresu historii techniki, prowadzonych w różnych krajach.

Powołaniem polskiej grupy narodowej nowej organizacji zajęło się Prezydium Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN, postanawiając, że grupę tę będą na razie stanowili ci członkowie tego komitetu (w liczbie 13), którzy zainteresowani są zagadnieniami historii techniki.

E. O.

² Por. polski przekład statutu Sekcji Historii Nauki w nrze 3/1965 „Kwartalnika”, ss. 485—486.

³ Por. wyżej w niniejszym numerze sprawozdanie ze Zgromadzenia Ogólnego Sekcji.

⁴ Por. informację o tej bibliografii w nrze 4/1968 „Kwartalnika”, s. 846.